

Hoe krijg je als overheid *tijdens* de looptijd van een subsidie slim en snel zicht op doeltreffendheid?

Interactief factsheet, versie november 2020

Bepaal vooraf...

...en voer uit

1 ...waarom een tussentijdse evaluatie nodig is en waarop deze wordt gericht

Betrek bij het opstellen van de subsidieregeling al een evaluatie-expert en bepaal samen of en waarom een tussentijdse evaluatie nodig is en waarop deze wordt gericht: de uitvoering van de subsidieregeling (proces) of het realiseren van de subsidiedoelstelling (beleidsinhoudelijk).

 Voor bron en een nadere uitleg van vormen van tussentijdse evaluaties zie 'Beleidsevaluatie in theorie en praktijk', Peter van der Knaap, Valerie Pattyn, Dick Haanemayer (Boom Bestuurskunde, 2020, pag. 150 e.v.)

a Voer (tijdig) een 0-meting uit

Zorg voor een 0-meting, waar je de resultaten van de tussentijdse evaluatie tegen af kunt zetten. Met een 0-meting stel je vast wat de stand van zaken is op het gebied waar de subsidie een effect op moet hebben, of wat de stand van zaken is rond activiteiten die met de subsidie moet worden bevorderd.

 Voor de bron en meer informatie over het voorbereiden van evaluaties, lees de [Handreiking Effectevaluaties van subsidies](#) van de Algemene Rekenkamer (pags. 12 e.v.)

2 ...wat je tussentijds wilt evalueren

Doe dat op basis van de beleidstheorie. Een beleidstheorie bestaat uit logische aannames van beleidsmakers en belanghebbenden over de randvoorwaarden, mechanismen en context voor het werken van een interventie. Ontwikkel [SMART-C](#) beleidsindicatoren, waarmee de voortgang van de subsidieregeling tussentijds kan worden getoetst.

 Lees in [het onderzoeksrapport](#) van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG, 2018) hoe het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) tussentijds is geëvalueerd op basis van de beleidstheorie.

b Zorg dat subsidieontvangers tijdig weten dat en wat er tussentijds wordt geëvalueerd

Als subsidieontvangers gegevens moeten aanleveren, is het van belang dat zij dit op tijd weten. Zo kunnen ze zich voorbereiden en wordt voorkomen dat er tijdens de uitvoering alsnog informatie moet worden opgevraagd.

Communiceer hier daarom tijdig over, bij voorkeur al voor de inwerkingtreding van een subsidieregeling. Dat kan bijvoorbeeld tijdens een informatiebijeenkomst.

3 ...welke data nodig en beschikbaar zijn

Bepaal niet alleen welke data je nodig hebt, maar ook of die beschikbaar zijn. Omschrijf helder welke gegevens van welke partijen nodig zijn. Beperk je tot de essentie: voorkom dat er teveel en onnodige data wordt verzameld. Zijn er bestaande databronnen waaruit je kunt putten? Zijn aanvragers in staat de gegevens aan te leveren?

Bepaal ook de frequentie en de wijze van aanleveren van de gegevens. Doe dit in overleg met de subsidieontvangers.

c Verplicht aanvragers data te leveren, maar houd administratieve lasten beperkt

Een verplichting voor het aanleveren van de gegevens, die nodig zijn voor een tussentijdse evaluatie, is te regelen in de subsidieregeling of de beschikking. Houd daarbij wel rekening met de grenzen die zijn gesteld aan het aanleveren van informatie. Zo worden de lasten voor aanvragers beperkt.

 Het Rijk heeft aanwijzingen voor het beperken van administratieve lasten vastgelegd in het Uniform Subsidiekader ([USK](#)). Provincies passen het USK ook toe. Voor gemeenten heeft de VNG de [Model ASV](#) opgesteld.

Verantwoording

Tijdens het e-Innovatielab 'Slim tussentijds evalueren', dat Sira Consulting organiseerde op 2 november, bedachten experts van de overheid samen hoe de overheid tijdens de looptijd van een subsidie slim en snel zicht kan krijgen op doeltreffendheid. De experts waren werkzaam op het gebied van subsidieverlening, kwaliteitsmanagement, bedrijfsvoering en onderzoek bij het Rijk, provincies en gemeenten en uitvoeringsorganisaties van nationale en Europese fondsen.

De deelnemers hebben op basis van hun ervaringen een aantal tips uitgewerkt die overheden kunnen helpen subsidies tussentijds te evalueren. Dit factsheet vat deze samen. Het factsheet is een ontwikkeldocument, bedoeld voor iedereen werkzaam op het gebied van subsidie-evaluaties. Delen mag, met bronvermelding. In het eerste kwartaal van 2021 organiseert Sira Consulting weer een e-Innovatielab.

Vragen of ook meedenken?

Ideeën zijn welkom. Heeft u aanvullingen of vragen? Wilt u de volgende keer meedenken? Neem dan contact op met [Lisanne Vis](#) van Sira Consulting via lisanne.vis@siraconsulting.nl.